Hvor katolsk er DELK? Om Kirkens syv kjennetegn, Skrift og tradisjon, og kirkens katolisitet

Foredrag ved reformasjonsjubileum-seminar i DELK

Bjerkely menighetssenter 27.-28.1.2017

Knut Alfsvåg

1. Innledning

Jeg kan tenke meg minst to innvendinger mot det foredraget jeg nå skal holde. For det første er jeg ikke overbevist om at alle som nå sitter her og skal høre på meg kjenner et sterkt behov på å oppfattes som katolsk. Å være katolsk er ikke noe som i norsk luthersk sammenheng uten videre oppfattes som en hedersbetegnelse. Og selv om motsetningen til den kirke som kaller seg selv katolsk er mindre enn den en gang var, er jeg ikke sikker på at alle DELK'ere veldig gjerne ønsker å konkurrere med den kirken om akkurat det navnet.

Så kan jeg også tenke meg at en og annen har en viss motforestilling mot å gi dette temaet, som jo impliserer en form for evaluering av DELK, til meg. Riktignok har jeg fulgt DELK med adskillig interesse gjennom en del år, men jeg kan definitivt ikke påberope med å kjenne DELK fra innsiden. Det er jeg meg bevisst, og jeg skal derfor prøve å avstå fra å felle definitive konklusjoner. Men uansett forhold til DELK kan jeg prøve å si noe om hvilke krav det ut fra dette temaet er naturlig å stille til enhver kristen kirke. Dessuten har jeg i flere år gjort tjeneste som prest i en kirke som ligner DELK, i hvert fall i størrelse, nemlig Kinki-kirken i Japan. Noen av de utfordringer som er spesielle for å være et lite kirkesamfunn tror jeg derfor jeg kjenner ganske godt.

Jeg kommer til å legge opp dette foredraget på følgende måte. Først skal jeg ta opp tråden fra i går og si litt om Bibelens betydning i kirkens liv. Så skal jeg si litt om forholdet mellom vår bibeltolkning og tidligere generasjoners bibeltolkning, altså det tema som i overskriften er antydet med stikkordene Skrift og tradisjon. En viktig del av tradisjonen – kanskje den viktigste – er de oldkirkelige bekjennelser, og det er også derfra vi har beskrivelsen av kirken som katolsk. Kirkens syv kjennetegn, som er Luthers formulering, er imidlertid en utleggelse av et av de andre adjektiver som brukes om kirken i bekjennelsene; kirken beskrives der nemlig også som hellig, og det er det som er Luthers utgangspunkt. Bevæpnet med denne forståelse av tradisjonen,

katolisiteten og helligheten, skal jeg så litt om hvordan disse kjennetegn på en rett kristen kirke kan og bør ivaretas i dag.

2. Skriften og tradisjonen

"Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er," står det i Joh 1,18. Det innebærer som jeg sa i går at det er den bibelske historie med sitt sentrum i fortellingen om Jesu liv, død og oppstandelse som formidler det guddommelige nærvær. Derfor er lesing og utleggelse av bibeltekster det sentrale og umistelige element i enhver kristen gudstjeneste. Dette er noe alle kristne er enige om og praktiserer; bibellesning og bibelutleggelse er det viktigste når kristne samles alltid og overalt, og slik har det også alltid vært.

Derfor er det ikke vi som er de første bibellesere. Generasjoner av kristne har lest Bibelen før oss, og det er i utgangspunktet å anta at deres bibelutleggelse også kan ha noe å lære oss. Er vi ikke villige til å lære av de kristne som har gått før oss, er vi ualminnelig hovmodige, og hovmod er ingen kristen dyd. Tvert imot; ifølge Ordspr 14,3 er hovmod noe som kjennetegner de dumme.

Å drøfte forholdet mellom vår bibelutleggelse og tidligere generasjoners bibelutleggelse, altså forholdet mellom Skriften og tradisjonen, må derfor være en viktig oppgave. Også Martin Luther var opptatt av dette, og det skrift hvor han mest utførlig drøfter dette, er et skrift han skrev i 1539 og som heter *Om konsilene og kirken*; det foreligger også nå for første gang i norsk oversettelse. Bakgrunnen for dette skriftet er at noen har ønsket å sammenkalle til et konsil eller kirkemøte for å prøve å løse den kirkelige splittelse som var oppstått mellom dem som fulgte Luther og dem som fulgte paven. Luther drøfter derfor i dette skriftet først spørsmålet om vi kan være sikre på å skape enhet i kirken om alle blir enige om å bøye seg for det konsilene har bestemt. På det spørsmålet svarer Luther et klart og entydig nei, og det av to grunner. Det er Bibelen, ikke konsilene som er kirkens høyeste autoritet. Det mente også konsilfedrene selv; å sette konsilene ved siden av eller over Bibelen vil derfor være en selvmotsigelse; det lar seg ikke forene med det konsilene tenkte om seg selv. Og konsilene har gjennom århundrene også bestemt mange forskjellige ting som ikke stemmer overens innbyrdes. Å bli enige om å følge konsilene hjelper derfor ikke noe, mener Luther; det neste spørsmålet blir da bare hvilket konsil vi skal

følge når de er innbyrdes uenige.

Konsilene har likevel gjort ting som har hatt stor betydning for kirken, mener Luther. De har nemlig klart å stå opp for den sanne kristne tro og bekjenne denne i tider hvor den var omstridt. Det viktigste eksemplet på det er for Luther det vi kaller Den nikenske trosbekjennelse, som stammer fra to kirkemøter på 300-tallet, og som forsvarer det nytestamentlige syn på Jesu person mot den arianske vranglære. Her er den kristne tro sammenfattet på en forbilledlig måte, mener Luther. Det samme gjelder konsilet i Chalkedon midt på 400-tallet, som presiserer læren om Jesu person på en måte som i ettertid gjerne er blitt omtalt som tonaturkristologien, altså den lære at Jesus er én person med to naturer, den guddommelige og den menneskelige, som i ham er forenet uten sammenblanding og uten atskillelse. Slik Luther ser det, er imidlertid lærevedtakene fra disse konsilene ikke viktige for oss først og fremst fordi de er vedtatt på et konsil; de er viktige fordi de sammenfatter den bibelske åpenbaring på en måte som saklig sett holder mål, og som har vist at de gjør det ved at generasjon etter generasjon av kristne har funnet at de faktisk gjør det. Luther omtaler derfor ved flere anledninger de oldkirkelige bekjennelser som oppsummeringer og sammendrag av det Bibelen sier. Og her tar han også med Den apostoliske trosbekjennelse, som også saklig sett holder mål, selv om den ikke er blitt vedtatt på et konsil slik Nikenum er det.

Kirkens tradisjon når den er på sitt beste, og det gjelder både trosbekjennelsene og den del av kirkens tradisjon som utgjøres av dens liturgier, er derfor viktige også for oss fordi de avviser vranglære og sammenfatter den bibelske åpenbaring på en måte som generasjoner av kristne har funnet holder mål. Derfor bør vi også anse dem som normgivende og grunnleggende. Det mente Luther, og det er den økumeniske kristenhet enig med ham i. Derfor er da også Den nikenske trosbekjennelse den dag i dag det mest utbredte og anvendte bekjennelsesskrift i kristenheten.

3. Kirkens katolisitet

Både Den apostoliske og Den nikenske trosbekjennelse sier om kirken at den er katolsk. Om vi legger kirkens trosbekjennelse til grunn, kan vi altså ikke velge om vi vil være katolske eller ikke, for kirkens trosbekjennelser sier at om vi vil være kristne, så er vi også katolske. Riktignok pleier vi å gjemme det unna med en omskrivende oversettelse. I stedet for å si at vi tror på en

hellig, katolsk og apostolisk kirke, sier vi at vi tror på en alminnelig eller allmenn kirke. Men både på gresk og latin, og for den saks skyld også i de vanlige engelske oversettelser, står det i de oldkirkelige trosbekjennelser at vi tror på, og derfor også mener at vi er med i, en hellig og katolsk kirke. Hva mener vi med det?

Ordet katolsk eller *katholikós* er et vanlig gresk ord som betyr alminnelig, universell, altomfattende. Ordet brukes ikke i NT, men er vanlig både i profan oldtids-gresk og hos kirkefedrene. Til formuleringer i bekjennelsesskriftene må vi imidlertid stille det krav at selv om de ikke fins i Bibelen, må de være å forstå som sammenfatninger av konkrete bibeltekster. Den sentrale bibeltekst det er natulrig å tenke på i denne sammenheng, er Ef 4,3-6; denne teksten er da også uttrykkelig sitert i den artikkel i CA som handler om kirkens enhet: "Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som binder sammen: én kropp, én Ånd, slik dere fikk ett håp da dere ble kalt, én Herre, én tro, én dåp, én Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle." Vi kan gjengi dette slik: Det fins én Gud som er opphav til alt. Han har gitt seg til kjenne for oss og slik etablert én vei fra oss til Gud. Den går gjennom troen på hans Sønn, vår Herre, en tro vi får del gjennom dåpen. Dette er den alminnelige og universelle vei til Gud for alle mennesker. Det finnes derfor bare to muligheter. Enten deler vi denne troen, og da er vi en del av det universelle eller katolske fellesskap av alle som tror på Jesus som den ene vei til den ene Gud, eller så deler vi ikke denne troen, og da står vi utenfor det katolske eller universelle kristne fellesskap. Det er ingen andre kriterier enn disse: Én Herre, én tro og én dåp. Og disse kriterier gjelder for alle og overalt. Det er hva det betyr at kirken er katolsk.

Derfor er det ikke katolsk, men anti-katolsk, om noen stiller opp andre kriterier for sann og ekte kristendom i tillegg til eller i stedet for dem som listes opp i Ef 4. Det er et prinsipp som det er forholdsvis enkelt for oss å anvende på andre kirkesamfunn enn våre egne, og da synes vi ofte at vi ganske lett ser at andre stiller opp slike tilleggeskriterier. Men ut fra Jesu ord om bjelken og flisen er det i utgangspunktet mer interessant om vi anvender dette selvkritisk. Stiller vi opp andre kriterier enn den ene Herre, den ene tro og den ene dåp? Fungerer det i praksis slik at det er sekundære kjennetegn som avgjør om den ene eller andre anses for å være innenfor eller utenfor? Om vi ser historisk på det, er det i hvert fall lett å se at sekundære kjennetegn når det gjelder livsstil, klesdrakt, åndelige opplevelser eller etiske standpunkt uten entydig bibelsk begrunnelse har kommet til å fungere som tydelige og viktige markører i tillegg til eller i stedet for den ene tro og den ene dåp. Av egen erfaring vet jeg at dette fort kan bli et problem særlig i

små kirkesamfunn og små menigheter. Men når vi hver søndag bekjenner vår tro på den alminnelige, dvs. katolske kirke, så forplikter vi oss samtidig til å ta et oppgjør med slike holdninger. Det er forholdet til Jesus som bestemmer om en er innenfor eller utenfor det ene, verdensvide fellesskap av troende. Vi kan godt være både få og små, og det er i og for seg ikke noe problem. Men samtidig er vi en del av et universelt fellesskap av Jesus-troende, og det gjelder i prinsippet ikke andre regler og andre krav hos enn dem som bør gjøres gjeldende alltid og overalt.

4. Kirkens kjennetegn

I sitt skrift *Om konsilene og kirken* velger Luther imidlertid en litt annen innfallsvinkel når han skal si noe mer presist om hva den kristne kirke er. Etter først å ha gitt sine både negative og positive perspektiver på konsilenes betydning, prøver Luther i tredje del av skriftet å gi en mer presis beskrivelse av kirkens kjennetegn. Da tar han ikke utgangspunkt i kirkens katolisitet, men i dens hellighet. Åndens gjerning er nemlig å gjøre de troende hellige, og derfor vil kirken eller de troendes fellesskap være der denne Åndens helliggjørende tjeneste er i funksjon. Til dette arbeidet bruker Ånden de ti bud. Derfor kunne vi tenke oss at vi gjorde de ti bud til et kirkens kjennetegn, sier Luther, og si at vi finner kirken der mennesker lever etter de ti bud. Fra en side sett er det også riktig, for der mennesker har forkastet de ti bud og ikke bryr seg om dem, der har vi helt sikkert ikke den kristne kirke. Der slipper nemlig ikke Den hellige ånd til med sin helliggjørende gjerning. Men selv om vi prøver å leve etter de ti bud, vil etterfølgelsen aldri bli fullkommen så lenge vi lever i syndens verden. Derfor er et liv i hellighet og etterfølgelse ustabilt som kriterium for de troendes fellesskap. Vi får aldri dette helt til, og de vantro kan av og til virke vel så hellige og fromme som de troende. Vi må derfor se oss om etter noe annet som klart og entydig kan fortelle oss hvor den universelle kirke og de troendes fellesskap er.

Når han skal svare på spørsmålet etter dette entydig kriterium, kommer Luther tilbake til det samme som jeg innledet dette foredraget med: Det eneste absolutte og helt stabile kriterium på troens fellesskap, det er Guds ord. Det viktigste av alt er å bevare dette ordet rent og rett, for gjennom dette ordet formidles Guds egen hellighet. Dette ordet er det rette legemiddel og den rette salve som hjelper oss til det evige liv. Der dette ordet forkynnes og tros, der er den kristne kirke. Der dette ordet ikke er forkynt og ikke trodd, der er det ingen kristen kirke uansett hvor

fromt og religiøst en ellers geberder seg.

Her tror jeg vi kan tillate oss å tenke ganske enkelt og konkret. Guds ord er evangeliet om Jesus om Guds Sønn og vår Frelser i samsvar med Det nye testamente. Der dette forkynnes klart og tydelig, der er kirken. Der evangeliet omtolkes eller forties, der er kirken ikke. Det er det sentrale kriterium for sann og ekte kristendom, og det kriteriet må få gjelde absolutt. Dette kriterium skal vi først og fremst anvende på oss selv og vår egen kirke og menighet. Så må vi også iblant anvende det på andre og stille kritiske spørsmål til dem: Er du sikker på at det er den ene sanne evangelium som lyder når du sier og gjør det du nå sier og gjør? Denne kritiske virksomheten er viktig, fordi eller vil vi lett ukritisk komme til å overta synspunkter og arbeidsformer som ikke er rett og gode etter Guds ord. Men først og sist er dette et kriterium til selvprøvelse og kritisk overveielse i våre egne sammenhenger.

Guds ord vil imidlertid ikke bare forkynnes, det vil også formidles på bestemte måter som Jesus selv har gitt klare instrukser om. Her tenker Luther på dåps- og nattverdsakramentene som Jesus selv har innstiftet som de midler Ånden bruker for å helliggjøre hans folk. Sakramentet skal en ta imot i tro uten å gjøre seg bekymringer om han som rekker deg sakramentet er hellig nok. For i sakramentet er det Kristus som gir oss sine gaver. Derfor er det han som er viktig, og ikke de menneskelige redskaper han bruker for å gi oss det.

Dette er kirkens tre første kjennetegn, ordet, dåpen og nattverden. Det fjerde, sier Luther, er nøklemakten, altså retten og plikten til å tilsi syndenes forlatelse til de synder som blir bekjent, og til å fastholde synd når den ikke er bekjent. Å forvalte denne tjenesten rett er en krevende oppgave, og det gjelder begge veier. All synd, uansett karakter og alvorlighetsgrad, omfattes nemlig av Jesu soningsverk, og derfor gjelder budskapet om syndenes forlatelse alltid for den som bekjenner sin synd for Gud. Vi er ofte tilbøyelige til å tenke at man burde kunne vise litt mer anger og forbedringsvilje først, men Jesus stiller faktisk ingen andre betingelser enn erkjennelsen av egen synd. Han lovet det evige liv til røveren på korset, og det var ikke mange muligheter han fikk til å vise at han mente det alvorlig med sin omvendelse. Så her må vi vokte oss så vi ikke stiller opp andre og flere betingelser enn det Jesus gjorde. Og hans eneste kriterium var evangeliet om den ubetingede og uendelige nåde.

Samtidig er det også slik at det tilkommer nøklemakten å fastholde de synder som ikke er bekjent, og hvor den som har syndet, ikke viser vilje til oppgjør. I denne sammenheng viser Luther uttrykkelig til Jesu ord i Matt 18,15-17. Dette synes vi ofte er et vanskelig krav å forholde

seg til, fordi vi har med oss en følelse av at dette ofte er blitt misbrukt. Kirkens ledende menn har brukt nøklemakten som åndelig pressmiddel for å få bukt med personer eller holdninger de ikke likte. Det er en synd en skal vokte seg vel for. Likevel står det fast at Jesus også krever av sin kirken at den skal fastholde synd. Men da må det også være synd i den forstand at det dreier seg som brudd på de ti bud og de nytestamentlige formaninger hvor vedkommende insisterer på å holde fast på det samme handlingsmønster. Dette er en krevende oppgave i en tid hvor alminnelig oppslutning om kirkens moralnormer er i ferd med å vike plass for stor grad av avvising av noen de sentrale bud, først og fremst det femte og det sjette. Folkekirkene har funnet dette for krevende, og har langt på vei gitt opp. Det er opp til frikirkene å gjøre det bedre.

For det femte, sier Luther, kjenner en kirken på at den kaller tjenere til å ha ansvar for disse fire kjennetegn: ordet, dåpen, nattverden og nøklemakten. For dette er en tjeneste Kristus selv har innstiftet, sier Luther, og viser til Ef 4,11: Det var Kristus som gav noen til å være apostler, profeter, hyrder og lærere for å utruste de hellige. Det er altså ikke opp til oss å avgjøre om vi vil ha prester, predikanter og tilsynsmenn; det er Kristus som har bestemt at det skal være slik for å sikre at den tjenesten som gjør kirken til kirke, blir ivaretatt.

Her har imidlertid, sier Luther, Ånden gjort unntak for kvinner, barn og uskikkede mennesker. I vår tid er dette unntaket blitt kontroversielt, og da tenker jeg ikke på barna og de uskikkede; at de ikke skal ordineres til prestetjeneste, vil det nok være enighet om. Luther deler imidlertid den oppfatning at prestetjenesten er forbeholdt menn, og viser i den sammenheng til noen av de relevante bibeltekstene. Uansett hvor kontroversielt dette er, tror jeg at han her har et poeng det ikke er så lett å komme bort fra; både Jesus og apostlene gjør faktisk forskjell på kvinners og menns tjeneste i menighetene. Etter min oppfatning tjener det derfor DELK til ære at en har fastholdt den bibelske, økumeniske og katolske praksis på dette punkt. Her er faktisk DELK katolsk på en helt annen måte enn svært mange andre lutherske kirker.

Samtidig er også dette et lærepunkt som kan misbrukes. Prinsippet om at det er menn som ordineres til prestetjeneste er ikke et prinsipp som skal brukes av menn for å nekte kvinner posisjon og innflytelse. For kvinner og menn er ut fra NT likeverdige, og begge har viktige og uerstattelige oppgaver både i kirken, i hjemmet og i samfunnet. Derfor forstår vi ikke dette rett før vi forstår det som en oppfordring til gjensidig oppmuntring til tjeneste, og til å anerkjenne hverandre for de uerstattelig oppdrag vi alle har å gjøre for at menigheten skal bygges opp. Kirker som fastholder det bibelske prinsipp om at det forskjell på menns og kvinners tjeneste i

menighetene har derfor et særskilt ansvar for å synliggjøre kvinner og løfte fram deres bidrag til fellesskapet.

Alle disse fem kjennetegn, ordet, dåpen, nattverden, nøklemakten og preken- eller prestetjenesten har det felles at det er Guds gaver til oss. Der disse gaver er i utfoldelse, vet vi derfor at kirken er. Men Luther har to kjennetegn til, og de dreier seg da om det menigheten gjør. Det sjette kjennetegnet er bønn og lovprisning. Der ordet forkynnes, skaper det tro og takknemlighet, og dette vil også kommer til uttrykk. Det Luther gjør her, er stort sett å sammenfatte alt som skjer i en kristen gudstjeneste utover det at ordet forkynnes: Menigheten synger salmer, lovpriser, takker og ærer Gud.

Til slutt kommer Luther til det syvende og siste kjennetegn, og det er kanskje det mest overraskende av dem alle sammen, for det er korset. For å bli lik Kristus må de troende nemlig oppleve ulykke, forfølgelse og anfektelse. Dette skjer dels fordi de som bekjenner seg til Jesus ikke kan forvente å møte noen annen skjebne enn sin Herre; ble han forfulgt, vil hans disipler også bli det. Samtidig er det en åndelig nødvendighet i dette; den som ikke møter anfektelse og motgang, vil ikke lære å knytte sin tro til han som lå i krybben og hang på korset. For Luther er dette en åndelig grunnlov: Uten motgang og anfektelse, vil det aldri være noen levende og ekte tro. Dette henger nært sammen med det jeg snakket om i går, altså Guds skjulthet og anstøtet. At den evige Gud, himmelens og jorden Skaper og allmektige Herre, møter oss gjennom budskapet om en som døde på et kors som en forbryter vil aldri bli en populær sannhet som begeistrer de store masser. Derfor er det heller ikke noe mål for formidlingen av evangeliet at en skal bli populær; det er vel heller en grunn til viss skepsis der dette skjer. For evangeliet er en provokasjon, og hvis det vi forkynner, ikke lenger oppfattes som provoserende, er det vel grunn til å spørre seg selv om det faktisk er evangeliet vi forkynner.

5. Hvor katolsk er DELK?

I den trosbekjennelse vi sier fram i kirken hver søndag, bekjenner vi altså troen på en hellig, katolsk (eller til nød alminnelig) kirke. Det betyr at kirken helliges gjennom Guds ord forvaltet av de tjenere som er satt til dette gjennom forkynnelse, dåp, nattverd og nøklemaktens avløsning eller fastholdelse av synd. Fellesskapet av de troende møtes regelmessig for å høre Guds ord, be til ham og takke og prise ham for hans gaver, samtidig som den må kjempe med indre og ytre

motstand. Slik vil det alltid være, fordi kirkens evangelium er det Gud og ikke mennesker som har fastsatt, og derfor vil mennesker ha en naturlig tilbøyelighet til å møte dem med avvisning.

Lever DELK opp til disse kriteriene? Ja, jeg tror faktisk at DELK i stor grad gjør det, og jeg tror også DELK gjør det i større grad enn den kirke jeg selv tilhører, Den norske kirke. Derfor må mitt råd til DELK i alt vesentlig være en gjentagelse at det Johannes fikk i oppdrag å skrive til menigheten i Filadelfia: Hold fast på det du har, så ingen tar seierskransen fra deg (Åp 3,11).

Men det er noen utfordringer til en liten kirke som jeg tror også DELK strever med. Kanskje de kan sammenfattes til to: Fristelsen til å bli større, og fristelsen til å være fornøyd med det man er. Det krever en forklaring. Selvsagt ønsker enhver levende menighet å få flere med seg og vokse på den måten. Men det er mange snarveier til vekst, og det er de som er fristelsene. En kan vokse ved tilpasning og strømlinjeforming og ved å gi folk det de vil ha. Men tenker man slik, tenker man på en helt annen måte om kirken og dens budskap enn det jeg her har sagt med utgangspunkt i de bekjennelsene har å si om kirkens hellighet og katolisitet. Den kristne kirke kan aldri bli populær uten å gå på akkord med seg selv. Og går den på akkord med seg selv, så hjelper det ikke om den vokser, for da får folk bare steiner for brød uansett.

Et viktig kjennetegn ved en kirke med integritet er derfor ut fra det jeg har sagt at den har mot til å vedstå seg sin egenart. Gode eksempler på det er kirkens gudstjeneste og salmeskatt. Mye av dette er ganske gammelt; strukturen i den kristne gudstjeneste får f. eks. helt tilbake til oldkirken. Om det kan en tenke at når det er så gammelt, så bør det erstattes med noe som er mer på bølgelengde med samtiden. Det tror jeg imidlertid er korttenkt. Jeg tror det er mye mer i samsvar med kirkens katolisitet i bekjennelsens mening å tenke at når dette har gjort tjeneste gjennom århundrer og for titalls generasjoner, så er det rett og slett fordi det er godt og slitesterkt. Innholdet i den kristne tro forandrer seg ikke; regelen om én Herre, én tro , én dåp står uendret fra aposteltiden. Det betyr ikke at alt er godt fordi det er gammelt; liturgier må revideres, ikke minst språklig, og det må skrives nye salmer som fanger opp nye måter å formulere det gamle budskapet på. Men det er en kjernestruktur i kirkens måte å formidle sitt budskap på som er bevaringsverdi rett og slett fordi den alltid har vært der. Erfaringen viser da også at de erstatninger en prøver seg på, nesten alltid er mye dårligere enn det en prøver å erstatte både teologisk og estetisk.

Dette er ikke et innlegg i debatten om hvorvidt DELK bør beholde sin tradisjon med ulike møteformer annenhver søndag. Det er en tradisjon jeg selv har lite erfaring med, og som jeg

derfor tror jeg vil avstå fra å mene så mye om. Men det er en oppfordring til DELK som har så mye genuint katolsk og økumenisk i sitt arvegods å vedstå seg den arven og ta vel vare på det. For ingen av oss er så kreative at vi klarer å finne noe bedre enn det som stått sin prøve gjennom århundrene.

Det var den ene fristelsen, nemlig fristelsen til å bli større. Den andre fristelsen er fristelsen til å være fornøyd med det en har. Med det tenker jeg på tendens til å være fornøyd med den måten vi alltid har gjort det, særlig når det gjelder de ting som ikke hører til kirkens sentrale kjennetegn. Vil vi egentlig ha med flere? For da kommer det jo andre inn som ikke er vant med vår måte å gjøre tingene på, og da kan det jo hende vi må forandre på ting. I den andre kirken jeg kjenner fra innsiden, nemlig Kinki-kirken i Japan, er det faktisk et ganske utbredt problem. Der er det ikke så uvanlig at menighetene vokser til de når en viss størrelse. Men så har de ikke lyst å bli så mye større, for de har det jo så koselig sammen de som er der, og kommer det inn noen helt andre, så må en jo begynne å tenke på nytt. Jeg vet ikke om dette er et problem i DELK, men det ville forundre meg om det ikke var det.

Dere kan få en konkret øvelse på dette punktet. Den norske kirke er i krise, og det er mange som kunne tenke seg å melde overgang til en kirke som har det de skulle ønske DNK var, nemlig en kirke med en integrert trosbekjennelse og en tradisjonell liturgi. Noen av disse vil naturlig se mot DELK, fordi DELK er en slik kirke. Om det i løpet av få år skulle komme så mange fra DNK til DELK at de ble dobbelt så mange menigheter og dobbelt så mange medlemmer, så ville DELK plutselig bli et helt annet kirkesamfunn. Det er ikke sikkert det ville bli noen endringer i det som gjør kirken til en hellig og katolsk kirke, men det ville bli mange endringer i det vi kan kalle kirkens sekundære og perifere kjennetegn. Jeg sier ikke at dette kommer til å skje, men jeg tror det er en nyttig øvelse for trofaste DELK'ere å tenke gjennom om dette er en utvikling som er akseptabel, eller kanskje til og med ønskelig. Er DELK en kirke som vet hvor dens egenart ligger? Ligger den egenarten i så fall i kirkens katolisitet og hellighet i bekjennelsens mening, eller ligger den i at dette er DELK, og her har vi alltid gjort det sånn?

Uansett så trenger en liten kirke alltid å minne seg selv på at den er en liten del av et stort fellesskap. Det er en tro og en dåp, men denne troen formidles og dåpen forrettes også andre steder enn hos oss. Derfor er det også viktig å holde kontakten med andre kirker, slik at en er seg bevisst å stå en større sammenheng. Her har DELK de siste årene så langt jeg kan bedømme hatt en svært positiv utvikling, og det er viktig at den utviklingen fortsetter.

Å være kirke er et ganske ambisiøst prosjekt. Vi ønsker å formidle budskapet om ham som om seg selv sa at han var veien, sannheten og livet (Joh 14,6). Det betyr at vi tar mål av os til å formidle sannheten om verden og menneskene. Skal det kunne gjøres med troverdighet, forusetter det adskillig ydmykhet. For hvem er vel vi at vi skulle sitte med løsningen på det hele? Men samtidig må det gjøres med frimodighet. For vi tjener en stor Herre. Himmelens og jordens Skaper for være nøyaktig, intet mindre enn det. Og det kan vi ikke gjøre uten også en ha en god porsjon frimodighet og påståelighet. Den balansen er det vi må prøve å finne for å kunne leve i samsvar med trosbekjennelsens ord om kirkens katolisitet og hellighet. Lykke til, både med ydmykheten og frimodigheten!